

Списък на резюмета на публикациите на доц. д-р Преслав Димитров на български език по конкурс за академична длъжност „професор“ по П.Н. 3.9 Туризъм (Конюнктура на туристическата индустрия (Прогнозиране на туристическите пазари чрез експоненциално изглаждане))

6.1. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПОДСЕКТОР СПА И УЕЛНЕС НА БЪЛГАРСКАТА ТУРИСТИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ

През последните дванадесет години България успя да се възползва от добрите резултати, постигнати в някои подсектори на своята туристическа индустрия, като спа и уелнес индустрията. Колебанията на международните туристически пазари поради световната икономическа криза все още провокират колебания у инвеститорите в българския туристически бранш. Тази несигурност и страхът от възможни отрицателни резултати в СПА и уелнес туризма в България биха могли да бъдат редуцирани, ако са налични сравнително верни дългосрочни прогнози за това какво ще се случи през следващите 10 или 12 години.

Настоящият документ разглежда прилагането на някои методи за прогнозиране в подсектора на СПА и уелнес на българската туристическа индустрия като линейно прогнозиране на тенденциите и двойно експоненциално прогнозиране (метод на Холт). Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за определяне размера на сектора на СПА и уелнес туризма във времевата серия от наличните данни и в прогнозните стойности. Времеви серии и прогнози за минали периоди са изградени въз основа на статистически записи от 1964 г., за да се тестват методите за прогнозиране, представени в документа и да се изготвят прогнози до 2022 година.

6.2. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ПРИСТИГАНИЯ С ЦЕЛ ЕКОТУРИЗЪМ В ОБЩИНА СТАМБОЛОВО, БЪЛГАРИЯ

Повечето от българските селски общини трябва да подкрепят своите инвестиционни решения в туристическата инфраструктура чрез предварителен анализ и прогнози. Настоящият документ разглежда няколко основни проблема при прилагането на експоненциални методи на изглаждане за целите на дългосрочното прогнозиране за нуждите на планинската община Стамболово, България, като: (i) проблемът с определянето на модела от времеви редове; или т. нар. „прогнозен профил“; (ii) избора на подходящ метод за прогнозиране; (iii) Изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози; и (iv) сравнението на резултатите от техниките за прогнозиране въз основа на грешките в прогнозите. Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за определяне на размера на секторите за селски туризъм и екотуризм в същата тази община, разположена близо до границата на България с Гърция и Турция.

6.3. ЕКСПОНЕНЦИАЛНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА МЕСЕЧНИТЕ ПРИХОДИ ОТ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ

В съответствие с годишния Закон за държавния бюджет, българското Министерство на финансите обикновено прави два пъти годишно реструктуриране на вътрешния бюджет на отделните министерства и държавни агенции на българската държава. Интригуващото при това вътрешно реструктуриране на бюджета е, че обикновено се прави в месеците, когато приходите от туризъм под формата на обороти от данък върху добавената стойност обикновено се натрупват от българската данъчна администрация. Необходимостта от подходящи прогнози, които в крайна сметка биха могли да оправдаят или отхвърлят подобна политика за скрито събиране на реколтата, никога не е била изследвана и не е поставена на общественото внимание. Настоящият документ разглежда няколко основни проблема при прилагането на експоненциалните методи на изглаждане с цел дългосрочно прогнозиране на месечния обем на приходите от туризъм в България. Тези проблеми включват: (i) проблемът с определянето на модела от времеви редове; или т. нар. „прогнозен профил“; (ii) избора на подходящ метод за прогнозиране; (iii) Изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози; iv) сравнението на резултатите от техниките за прогнозиране въз основа на грешките в прогнозите. В резултат на това методът Холт-Уинтърс се прилага с извода, че изготвените прогнози могат да предизвикат процес по-финансово автономна национална туристическа администрация, която ще позволи по-голямата част от събраните данъчни приходи за туристическия сектор да бъдат върнати в туристическата индустрия под формата на публични инвестиции чрез същата тази по-автономна национална туристическа администрация.

6.4. УВЕЛИЧАВАНЕ НА АТРАКТИВНОСТ И ПРИЗНАВАНЕ НА ИМИДЖА НА БЪЛГАРИЯ КАТО ТУРИСТИЧЕСКА ДЕСТИНАЦИЯ

Концепцията за атрактивност на туристическата дестинация не представлява нова тема в научната литература в областта на туризма. Напротив, вниманието му е привлечено от 60-те години на миналия век. За сравнително дълъг период обаче съществуващите проучвания показват, че те не само не доведоха до създаването на единна платформа за оценка, а по-скоро доведоха до фрагментиране на мнението на изследователите. Понастоящем много автори се опитват да идентифицират привлекателността на дестинацията и факторите, влияещи върху процеса на вземане на решения на туристите, за да се оцени дадена зона като желано място за почивка. Атрактивността на района не зависи само от характеристиките на съответния обект и местното население, но и от възприемането на туристически познавателен образ на дестинацията. Настоящият документ съдържа резултатите от две отделни проучвания, проведени успоредно от 2011 до 2014 г. и има за цел да очертае различните фактори, които биха могли да повлияят на процеса на повишаване на привлекателността и признанието на имиджа на България като туристическа дестинация. За целта беше приложен мултифакторен анализ на цялата туристическа дестинация на България, наред с културно профилиране на почти емблематична и забележителна микро дестинация за културен туризъм като град Пловдив (или древния Филипопол, открит от цар Филип Втори, бащата на Александър Велики).

6.5. ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ СПА И УЕЛНЕС ТУРИЗЪМ В ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

Настоящият документ се отнася до прилагането на някои методи за прогнозиране по отношение на СПА и уелнес туризма в Югозападна България, като: линейно прогнозиране на тенденциите, двойно експоненциално прогнозиране (метод на Холт), метод ARIMA, наивен метод и индексирания наивен метод. Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за определяне размера на сектора на СПА и уелнес туризма във времевата серия от наличните данни и в прогнозните стойности. Бъдещи и минали прогнози са постигнати въз основа на статистически записи от времеви серии от 18-годишни периоди. Настоящият документ разглежда също така няколко основни проблема при прилагането на универсалните методи за прогнозиране с цел дългосрочно прогнозиране на обема на получения туризъм и особено на подсектора на СПА и уелнес туризма в Югозападна България. Тези проблеми включват: i) проблемът с намирането на подходящ общ индикатор; (ii) Определяне на модела от времеви редове или така наречения „профил на прогнозата“ и избиране и използване на подходящи техники за прогнозиране; (iii) Изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози; iv) сравняване на резултатите от техниките за прогнозиране въз основа на грешките в прогнозите; (v) Оценка на размера на СПА и уелнес туризма в Югозападна България по определени термини, така че прогнозата (ите) на гореспоменатия общ показател да може да бъде конкретизирана особено за разглеждания подсектор и регион. Представят се резултатите от различните методи и техники за прогнозиране и се правят изводи за надеждността на постигнатите прогнози.

6.6 БЪЛГАРСКИЯТ ТУРИЗЪМ И ПРОБЛЕМЪТ С НАМАЛЯВАНЕТО НА БЕДНОСТТА В БЪЛГАРИЯ

Настоящото изследване обобщава резултатите от по-широко проучване на тема "българският туризъм и на проблема с бедността в България", проведено по поръчка на германската Фондация "Фридрих Еберт" Софийския бюро през 2014 година. Тук към едно от оригиналните изследвания е добавен по-подробен преглед на литературата с цел да се проследи научната дискусия по темата в българското общество повече от век и да се надграждат по-късните публикации, съществуващи по света. В изследването се разглежда въпросът за способността на българския туризъм за решаване на проблема с широко разпространената бедност в България в контекста на две основни въпроси, като например: (i) степента асоциация (по отношение на коефициентите на продукта-момент Пиърсън) на българския туризъм с икономическите показатели на държавите-емитенти на туризма на ЕС и допринася да се определи дали тази асоциация, по-специално, "предаването на бедността", и (ii) какъв ще бъде очакваният обем на месечна работна заплата на служителите по трудови договори в българския туризъм за следващите десет години по метода на експоненциалното изглаждане Холта-Винтерса. Тези два под-въпрос, тези два въпроса са избрани умишлено, тъй като често срещано извинение представители на българската туристическа индустрия за много по-слаби резултати в сравнение със съседните конкурентни страни се състои в това, че туристите, които обикновено идват в България от Западна Европа, по-бедни. Още една причина за тези проблеми е доста често повтаряемия в българското общество "мантра" за това, че

туристическият сектор в страната ще расте сама по себе си, без никаква държавна подкрепа и посока, и това ще доведе до устойчиво нарастване на разполагаемите доходи на заетия персонал. Въпреки че това твърдение може да изглежда вярно за края на 90-те години, месечното ниво на заплатите в туризма изостава значително от много други сектори на услугите в България.

7.1. ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ ЗА ЗДРАВЕТО И БЕЗОПАСНОСТТА НА ТРУДА В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ КОМПАНИИ

Настоящата работа е посветена на специфична методология за измерване на рисковете за здравето и безопасността на труда в туристическите компании чрез числени рискови коефициенти. Методологията се основава на напредъка на редица американски и международни програми за научноизследователска и иновационна разработка като: "SSP", "ISSP", "F/A-18" и "AFMC". В съответствие с тази методология рисковете за безопасността и безопасността се разглеждат като функция на три променливи фактора: вероятността от възникване на отрицателно, рисково събитие; последствията от реализирането на това най-рисково събитие и непосредствеността на настъпването на рисковото събитие по отношение на времето. Стойностите на всяка от тези три променливи се измерват чрез таблици за оценка на картите и се представят в съответствие с нулева референтна скала от 1 до 10 или от 1 до 100. По този начин може да се постигне окончателна оценка на размера на определен риск за здравето и безопасността на труда. Разгледани предимства и възможности за подобряване на тази методология на ниво предприятие. Основното предимство, в което се посочва, е, че методологията може да се използва дори неопитной туристическа компания, която има малък или незначителен опит за измерване на риска за здравето и безопасността.

В допълнение към методологията за измерване и количествено определяне на риска е представен и набор от критерии за поемане на рискове в областта на безопасността и безопасността. Това включва: използването на рискови матрици, криви "f-N" и принципа "ALARP".

7.2. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ ЕКОТУРИЗЪМ ЗА НУЖДТЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩИНИ

Резюме: Повечето български селски и планински общини трябва да подкрепят инвестиционните си решения в сферата на туристическата инфраструктура с предварителни анализи и прогнози. В настоящата работа се разглежда специфичен комплекс на някои от основните проблеми на прилагането на методи на експоненциалното изглаждане с цел дългосрочно прогнозиране на приходите екотуризм (приходи от екотуризм) за нуждите на планинската община Стамболово, България, разположен недалеч от границата с Гърция и Турция. Този конкретен набор от задачи включва: (i) задачата за определяне на структурата на времевите редове; (ii) избор на подходящ метод за прогнозиране; (iii) изчисляване на краткосрочни и

дългосрочни прогнози; и iv) сравняване на резултатите от методите за прогнозиране въз основа на грешки в прогнозите. Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за определяне на размера на секторите на селския туризъм и екотуризма на същата община.

7.3. БЪЛГАРСКИЯТ ТУРИЗЪМ И ПРОБЛЕМЪТ С БЕДНОСТТА В БЪЛГАРИЯ?

Настоящата разработка представлява опит резюмиране на едно по-широко изследване на тема „Българският туризъм и проблема за бедността в България“, подготвено за и публикувано от Фондация „Фридрих Еберт“ в България през 2014. Изследването разглежда въпроса за способността на българския туризъм да реши проблема с ширещата се бедност в България в контекста на двата основни под-въпроса, а именно: (г) за степента на обвързаност на българския туризъм със състоянието на икономиките на част от страните членки на Европейския съюз, представляващи туристически емитивни по отношение на България пазари и дали в частност тази обвързаност не допринася за „привнасяне на бедност“? и (и) за това какъв би бил прогнозният размер на средната месечна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в българския туризъм за период от десет години напред в бъдещето.

7.4. ИКОНОМИЧЕСКИ ПОСЛЕДИЦИ ОТ ЧЛЕНСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Тази статия разглежда въпроси, свързани с цялостния ефект от присъединяването на България към Европейския съюз и членството ѝ в него. Авторите анализират това влияние като положително, тъй като то е дало възможност на българския народ и икономика да бъдат въввлечени в сложната икономическа и правна регулаторна система, както и в механизма за регулация. Цената за това е дължима на всички нива на българското общество — закриване на неефективни предприятия, фирми и държавни институции, загуба на работни места и приспособяването на работната сила към неблагоприятни условия на пазара на труда.

7.5 ЧОВЕШКИ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ, ОСИГУРЯВАЩИ НАУЧНА ПОЛИТИКА

Въпросът за определяне на националната политика в областта на науката много често се пресича с въпроса за определяне на определена бюджетна политика в областта на науката. Този въпрос съществува както в САЩ, така и в Европейския съюз на наднационално ниво, както и в страните-членки, включително България. И между тези два въпроса или по-точно между тези две политики има значителна разлика. Опитът да се разкрие същата разлика е направен в настоящата работа. Бяха представени още два аспекта на дискусията за определяне на Национална научна политика: i) стесняване на целите на Националната научна политика, чрез определяне на ограничен брой научни приоритети и на запазване и/или разширяване на научния потенциал, се разглеждат като брой учени (при пълна заетост) на 1000 заети; и ii) повишаване на ролята на бизнеса при финансирането на научни изследвания в страни като България; постижима задача или социално удобен политически аргумент неизвестен бъдещето.

7.6. СЪЗДАВАНЕ НА ВЪЗОБНОВЯЕМО ДЕПО ОТ ЗНАНИЯ ЗА ИКОНОМИКАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И БЕЗОПАСНОСТТА НА РАБОТНОТО МЯСТО – ПРЕДСТАВЯНЕ НА ТЕКУЩИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРОЕКТ С АКРОНИМ „ROWER”

Проектът, наречен "създаване на база от знания за изследванията в областта на икономиката професионално благополучие", известен още като проект „ROWER” под неговото съкращение, се финансира в рамките на 7-та Рамкова програма за научни изследвания на ЕС и е насочена към създаване на основна рамка, която ще допринесе за разширяване на научните изследвания в областта на икономиката охрана на труда и техника на безопасност, което ще позволи да се разработи политика по отношение на този въпрос. Тази цел трябва да бъде постигната чрез координирани действия, които вече са обединили и ще продължат да обединяват водещите икономисти в Европа. Предполага се, че знанията им ще бъдат събрани с помощта на прегледи на литература, срещи и конференции и предоставя на общността, чрез динамичен онлайн хранилище, което ще се проведе на въпроси на икономиката OHS и ще обсъждаме и споделяме принципите, казуси и удобни инструменти за управление (счетоводството). За привличане на нови депозити с цел оценка на въздействието на променящите се условия в икономиката и труда на OHS 1 са били планирани две срещи на специализирани работни групи (крило), посветени съответно макроикономика OHS и микроикономика OHS, както и две конференции по икономика на OHS. В хода на изпълнението на проекта се проведе две заседания на специализираната работна група (крило), първото от които се проведе в Амстердам, Холандия (17-18 септември 2009 г.), а вторият-в Сандански (15-16 април 2010 г.), България, както и първата конференция с гребци, проведе в Измир, Турция (23-25 април 2009 г.), на които е успяла да привлече над 80 водещи учени от цяла Европа и Северна Америка. Онлайн-хранилище на икономиката, предвидена в рамките на проекта „ROWER” също така се формира и със сигурност може да бъде успешно реализирано до края на срока на действие на проекта с помощта на всички активни посетители на уеб сайт на проекта, „ROWER” (http://www.rower_eu.eu и форумната му част).

7.7. ПУБЛИЧНИТЕ НАУЧНИ ФОРУМИ, ОРГАНИЗИРАНИ ПО ПРОЕКТ С АКРОНИМ „ROWER”, ФИНАНСИРАН ПО 7-МА РАМКОВА ПРОГРАМА ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ЕС

Целта на тази статия е да се представят публични научни прояви, организирани в рамките на проект, наречен "създаване на база от знания за изследванията на икономиката професионално благополучие", известен още като проект „ROWER”, и финансиран в рамките на 7-та Рамкова програма на ЕС за научни изследвания. Проектът има за цел да създаде основна рамка, която ще засили изследванията в областта на икономиката на труда и безопасността (ИТБ), което ще позволи разработването на политики по този въпрос. Голяма част от усилията за постигане на тази цел са планирани и вече проведени публични научни събития: две международни научни конференции и две срещи на специализирани работни групи. Две срещи на специализирана работна група (крило) са били проведени в Холандия (Амстердам, 17-

18 септември 2009 г.) и България (Сандански, 15-16 април 2010 г.), а две конференции, гребци се проведе в Турция (Измир, 23-25 април 2009 г.) и Румъния (Синая, 28-30 април 2011 г.). Всички тези четири научни мероприятия позволиха да привлекат повече от 100 водещи учени от цяла Европа и Северна Америка, както и представители на органите за охрана на труда и техника на безопасност, както на европейско, така и на национално ниво. По този начин тези дейности успяха да преодолеят чисто научния си характер и да постигнат активно участие и участие на заинтересованите страни.

7.8 ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПАЗАРНАТА СИТУАЦИЯ В ТУРИЗМА

През последните десет години българската туристическа индустрия достигна етап на балонче нарастване, последвано от негативното въздействие на световната финансова и икономическа криза.

Колебанията на туристическите пазари, които се почувстваха като последица от икономическата криза, изненадаха значителна част от представителите на българската туристическа индустрия, големите инвеститори (банки, инвестиционни фондове и холдингови компании), както и самите предприемачи. Всички те очакваха свръх оптимистично положително и стабилно развитие на този сектор на икономиката.

Провалените и разочаровани очаквания обаче биха могли да бъдат избегнати, ако бяха представени тревожни и сравнително верни дългосрочни прогнози за това, което трябваше да се случи. С това се отнасят и някои отделни подсектори на българския туризъм, като културния, туризма, СПА и уелнес туризма и селския туризъм.

Настоящата публикация разглежда прилагането на някои методи за прогнозиране за целите на дългосрочното прогнозиране на развитието на пазарната ситуация в българската туристическа индустрия, като например линейното прогнозиране на тенденциите и двойното експоненциално прогнозиране (методът на Холт).

7.9. ПРИЛАГАНЕ НА ЕКСПОНЕНЦИАЛНО ИЗГЛАЖДАНЕ ЗА ПРОГНОЗИРАНЕ НА БРОЯ НА ТРУДОВИТЕ ЗЛОПОЛУКИ В БЪЛГАРИЯ

Статистическото отчитане на трудовите злополуки в България има почти стогодишна история. Първите годишни статистически данни са записани през 1922 г., а годишните статистически прегледи са публикувани в съвместни издания на всеки четири до пет години до 1988 г. Единственото изключение е периода 1948-1951 г., когато не са направени никакви статистически записи поради бурна икономическа ситуация след края на Втората световна война, преход към плановата икономика на съветския тип (национализация на частни индустриални предприятия), последици от Парижкия договор, предвиждащ цялата германската индустриална собственост в България в полза на Съветския Съюз и последващото връщане обратно), които трябва да бъдат взети от българското правителство. От 1989 г. до днес годишните статистически данни се регистрират редовно в статистическите годишници на Република България. Всичко това позволява да се изградят достатъчно дълги времеви редове и по този начин да се намери метод за бъдещо прогнозиране на трудовите злополуки в България за целите на планирането и предприемането на мерки за защита на труда.

В настоящата работа се разглежда прилагането на някои методи за прогнозиране с цел краткосрочно и дългосрочно прогнозиране на трудови злополуки в България, както и обстоятелствата, които определят някои променливи (експоненциални константи) в тези методи.

7.10. НАЦИОНАЛНА ТУРИСТИЧЕСКА РЕКЛАМНА КАМПАНИЯ: ПРОБЛЕМИ И ВЪЗМОЖНИ РЕШЕНИЯ

В статията се разглеждат накратко предизвикателствата пред българските национални туристически рекламни кампании и се прави опит да се предложат подходящи решения на тези проблеми. Основният проблем, който беше посочен, е, че България няма разпознаваем имидж сред чуждестранната аудитория, т.е. сред чуждестранните гости и туристи. Символите, които българите често разглеждат като национална емблема и знаци за автентичност, имат малко или никакво значение за международните пътници. Установена е и връзката между емисионните туристически пазари в Западна Европа, общата икономическа ситуация в тази част на континента и показателите на българската туристическа индустрия. Правят се предложения за акцентирание върху силните и привлекателни страни на българския туризъм, като например висококачествената спа и уелнес индустрия, възможности да се насладите вина, които почти не съдържат сулфати, поради географското положение на страната и т.н. Предоставени са и прогнози за нуждите на целеполагане в българските национални туристически рекламни кампании.

7.11. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ ЕКОТУРИЗЪМ ЗА НУЖДИТЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩИНИ

Повечето български селски и планински общини трябва да подкрепят инвестиционните си решения в сферата на туристическата инфраструктура с предварителни анализи и прогнози. В настоящата работа се разглежда специфичен комплекс на някои от основните проблеми на прилагането на методи на експоненциалното изглаждане с цел дългосрочно прогнозиране на приходите екотуризъм (приходи от екотуризъм) за нуждите на планинската община Стамболово, България, разположен недалеч от границата с Гърция и Турция. Този конкретен набор от задачи включва: (i) задачата за определяне на структурата на времевите редове; II) избор на подходящ метод за прогнозиране; iii) изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози; и iv) сравняване на резултатите от методите за прогнозиране въз основа на грешки в прогнозите. Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за определяне на размера на секторите на селския туризъм и екотуризма на същата община.

7.12. ПРОГНОЗИРАНЕ НА БРОЯ НА ОБСЛУЖЕНИТЕ ПЪТНИЦИ НА ЛЕТИЩЕ СОФИЯ

По-нататъшното развитие и по-ефективно използване на най-голямото международно летище в България-летище София " - трябва да бъде свързано с по-точна прогноза на броя на обслужваните пътници, като на годишна, така и на месечна база. Фактът, че

Летище София работи като държавно дружество, предизвиква голям политически натиск за увеличаване на размера на капиталовите инвестиции в надстройката и подобряването на инфраструктурата, които трябва да бъдат закупени публично. Изразходването на публични средства за тези подобрения обаче трябва да бъде обвързано с бъдещите резултати от дейността, очаквани от летището. Настоящата работа се опитва да представи по-дългосрочни прогнози за хоризонта от тези, използвани от ръководството на летище София (обикновено от 1 до 3 години), както за месечните, така и за годишните данни за обслужваните пътници. Във връзка с различните профили на прогнозиране на времеви серии от годишни и месечни данни, методите за експоненциално изглаждане на Холт и Холт-Уинтърс бяха приложени към отделните методи за прогнозиране. Методът на Холт-Уинтърс е приложен както при вариациите на мултипликативната, така и при добавъчната сезонност. Така полученото прогнозно изчисление може да се използва за по-добра обосновка на инвестиционните решения на софийското летище.

7.13. ПРОГНОЗИРАНЕ НА БРОЯ НА ПРИСТИГАЩИТЕ НА СПОРТЕН ТУРИЗЪМ В ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

В статията е представена от приложението на някои методи за прогнозиране на посещенията на пътниците на спортен туризъм в Югозападна България: линейна тенденция за прогнозиране, двойно експоненциално прогнозиране (метод Холта), Тройно Експоненциалния прогнозиране (метод Холта-Винтерса) и Arima метода. Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за определяне на размера на сектора на спортния туризъм във времевите редове на наличните данни и в прогнозните стойности. За да се проверят методите за прогнозиране и прогнозиране до 2030 г. въз основа на статистическите данни от 1964 г., бяха изградени времеви редове и прогнози за минали периоди. Адресирани са някои основни проблеми при прилагането на експоненциални методи за изглаждане с цел дългосрочно прогнозиране и задоволяване на нуждите на подсектора за спортен туризъм на туристическата индустрия в България. Тези проблеми включват (а) търсене на подходяща общия темп, (б) изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози, (в) сравняване на резултатите от методи за прогнозиране на базата на грешки в прогнозите, (г) оценка на размера и спортен туризъм в Югозападна България, в определени отношение, за да се прогнози (а) по-горе общия процент може да бъде развит специално за разглеждания подсектор и региона. Представени са резултатите от различни методи и техники за прогнозиране и са направени изводи относно надеждността на прогнозите.

7.14. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА РАЗВИТИЕТО НА СПА И УЕЛНЕС ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ

В настоящата работа се разглежда прилагането на някои методи за прогнозиране в Спа и уелнес-подсектор на българската туристическа индустрия, като например: линейната тенденция прогнозиране, двойно експоненциална прогнозиране (метод Холта), тройно експоненциална прогнозиране (метод Холта-Винтерса) и Arima метода. Представен е специално разработен модел за оценка на коефициента на тегло, необходим за

определяне на размера на сектора на спа и уелнес туризма във времевите редове на наличните данни и прогнозните стойности. Въз основа на статистически данни от 1964 г. са изградени времеви редове и минали прогнози, за да се проверят методите за прогнозиране, представени в статията, и да се подготвят прогнози до 2030 г.

Настоящата работа разглежда и някои от основните проблеми при прилагането на експоненциални методи за изглаждане с цел дългосрочно прогнозиране на нуждите на спа и уелнес подсектора на туристическата индустрия в България. Тези проблеми включват: (i) задачата за намиране на подходящ общ показател; (iii) изчисляване на краткосрочните и дългосрочните прогнози; (iv) сравняване на резултатите от методите за прогнозиране въз основа на грешки в прогнозите; и (v) оценка на размера на спа и уелнес сектора в България в определени термини, така че прогнозата на гореспоменатия общ показател може да бъде конкретизирана специално за нуждите на този отрасъл. Представени са резултатите от различни методи и техники за прогнозиране и са направени изводи за надеждността на постигнатите прогнози.

7.15. ПРОЕКТЪТ "ФЕСТИВАЛИ НА МЕСТНИТЕ ПРОДУКТИ И РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ТРАНСГРАНИЧНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО ГЪРЦИЯ-БЪЛГАРИЯ" (LOFT-PROJECT) СЕ ФИНАНСИРА ПО ЕВРОПЕЙСКАТА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО " ГЪРЦИЯ-БЪЛГАРИЯ 2007-2013"

Проект под името "ФЕСТИВАЛИ НА МЕСТНИТЕ ПРОДУКТИ И РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ТРАНСГРАНИЧНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО ГЪРЦИЯ-БЪЛГАРИЯ" (LOFT-PROJECT), финансиран в рамките на Териториалната програма на европейския сътрудничество "Гърция-България 2007-2013", има за цел да: [i] насърчава и укрепва местни културни събития, пряко свързани с местното производство, чрез изграждане на синергия между съществуващите местни фестивали и прилагане на комплекс от мерки за изграждане и поддържане на мрежа на организаторите на фестивали; (ii) по-нататъшно насърчаване на местни/традиционни продукти. В тази връзка проектът разглежда начини за защита и популяризиране на традиционните продукти и продукти чрез роуд шоута, провеждани на местните фестивали в региона, както и чрез съвместни събития, включително конкурс за местни фестивали и продукти. Проектът LOFT предвижда и предоставяне на интерактивен уеб инструмент (уеб карта) на панаири и фестивали в съответната програма на района.

Текущите постижения на проект таванско помещение включват разработване на три основни резултати: (i) изследвания на културната и историческа стойност на местните продукти; (ii) подготвителен доклад за карти на местните панаири / фестивали на местните продукти; (iii) Генерален план на трансграничния сътрудничество и развитие.

7.16 АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ТУРИСТИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ С ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ НА НЯКОИ СТРАНИ ОТ ЕС, ОТЛИЧАВАЩИ ТУРИЗМА

Туристическият бранш в България винаги е бил считан за един от най-отворените отрасли на нейната икономика. Това е характерна черта на Българския туристически

сектор дори в годините на централизирана планова икономика и съветско икономическо господство. Голяма част от потребителите на туристически услуги в България винаги са произлезли от западноевропейските страни и от нискодоходните пазарни сегменти на тези страни в частност. Откритост на българския туризъм е направила особено уязвими към колебанията на разполагаем доход на потребителите и, следователно, към общите икономически показатели на западните европейски страни, които в момента са членове на Европейския Съюз. Точната асоциация на българската туристическа индустрия с икономическите показатели на държавите - емитенти на туристически услуги в ЕС-тези, които се считат за важни за българския пазар прием на туристи - никога не е измерена. Настоящата работа се опитва да измери силата на тази асоциация чрез диаграми на разсейване и корелационни коефициенти произведение-момент на Пиърсън.

7.17. ПРОГНОЗИРАНЕ НА БРОЯ НА ОБСЛУЖЕНИТЕ ПЪТНИЦИ В БЪЛГАРСКИТЕ ЖЕЛЕЗОПЪТНИ ГАРИ

Железопътният транспорт в България се контролира и координира от изпълнителния орган на железопътната администрация. Този транспорт и неговата инфраструктура са подложени на сериозен натиск във връзка с членството си в Европейския съюз. Проблемът с прогнозирането в новите стратегически документи е от решаващо значение за формирането на правилната иновативна инфраструктурна политика за бъдещото развитие на туризма в страната. Тази статия има за цел да представи липсата на реална прогноза в много от стратегическите документи, приети за развитието на железопътния транспорт в България (т. е. решение № 1335/2008 на Европейския парламент и на съвета от 16 декември 2008 година За изменение на решение № 881/2004 за създаване на Европейската железопътна агенция (регламент на агенцията), регламент на комисията за прилагане на № 402/2013 от 30 април 2013 г. За общ метод за оценка и оценката за безопасност и за отмяна на наредба № 352/2009, решение на комисията за изпълнение (ЕС) 2015/10 от 6 януари 2015 г. за критериите За допустимост на кандидатите на капацитет на железопътна инфраструктура и за отмяна на заповедта за изпълнение (ЕС) № 870/2014, редица директиви и решения, свързани с жп транспорт). Има и много международни двустранни железопътни трансгранични споразумения. Статията дава практически пример за използване на двойно експоненциално изглаждане при наличие на линеен тренд и липса на цикличност в броя на туристическите пристигания в българските железопътни гари.

7.18. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА БРОЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ТУРИСТИЧЕСКИ ПРИСТИГАНИЯ В БЪЛГАРИЯ

Резултатите от този доклад бяха представени и на третата международна конференция на Olymprus за веригата за доставки, проведена в Атина, Гърция, 8-7 ноември 2015 г. Що се отнася до прилагането на някои методи за прогнозиране на българската туристическа индустрия, като линейната тенденция прогнозиране, двойно експоненциална прогнозиране (метод на Холт), тройно експоненциална прогнозиране (метод Холт-Уинтър) и метод на ARIMA, това тук е специално разработен модел за

оценка на коефициента, необходими за определяне на размера на сектора на спа-спа и уелнес туризма във временни редиците на наличните данни в прогнозни стойности. Времеви редове и прогнозите за минали периоди са изградени въз основа на статистически данни от 1964 г. насам, за да се проверят методите за прогнозиране, представени в статията, и да се подготвят прогнози до 2030 г. Настоящата работа разглежда и някои от основните проблеми при прилагането на методите за потенциално изглаждане за целите на дългосрочното прогнозиране на нуждите на спа и уелнес подсектора на туристическата индустрия в България. Тези проблеми включват: i) проблемът с намирането на подходящ общ показател; iii) изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози.; и (iv) сравняване на резултатите от методите за прогнозиране въз основа на грешки в прогнозите. Показани са резултатите от прилагането на различни методи за прогнозиране.- представени са техники j и са направени изводи за надеждността на съответните прогнози.

7.19. ПРОГНОЗИРАНЕ НА БРОЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ПРИСТИГАНИЯ В ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

От присъединяването на България и Румъния към Европейския съюз през 2007 г.в пограничните региони на Югозападна България и Северна Гърция започват да пристигат все повече туристи. В настоящата работа са разгледани някои основни проблеми на прилагането на методи на експоненциалното изглаждане с цел дългосрочно прогнозиране, необходим за изпълнение в Югозападна България таванско на проект, финансиран от европейската програма за териториално сътрудничество "Гърция-България 2007-2013". Тези проблеми включват: (i) на проблема за определяне на структурата на динамичните редове или "профил прогноза"; (ii) избор на подходящ метод за прогнозиране; (iii) изчисляване на краткосрочни и дългосрочни прогнози; (iv) сравнение на резултатите методи за прогнозиране на базата на грешки в прогнозите; и (v) оценка на размера на Юго-Западна България, в определени отношение, за да се прогнози(а) по-горе общия процент може да бъде адаптиран специално за нуждите на този регион. В резултат на това се прилага методът Холт-Уинтърс, като се вземат предвид възможните икономически цикли, присъщи на изследваната времева линия

7.21. СЪЗДАВАНЕ НА СОФТУЕР ЗА МОДЕЛИРАНЕ НА ДИНАМИЧНИ БИЗНЕС ПРОЦЕСИ ЗА ФИРМИ ОТ БЪЛГАРСКАТА ТУРИСТИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ- КАЗУС НА СОФТУЕРНИЯ КОМПЛЕКС " EJ SYSTEM"

С дълга история и традиции от 70-те години на миналия век българският ИТ сектор в момента преживява бурно развитие, което оказва многократно положително влияние върху други сектори на българската икономика, като например туристическата индустрия. Такова бурно развитие има положителен ефект не само по отношение на прилагането и въвеждането на иновации във всички останали отрасли на икономиката, но и предоставя възможности за усъвършенстване и подобряване на цялостния контрол на всички основни бизнес процеси на федерално ниво, както и възможности за подобряване на процеса на вземане на управленски решения и вземане на управленски решения в реално време.

Настоящата работа има за цел да идентифицира използването на подхода на потребителския опит и подходите на динамичното информационно моделиране за изграждане на софтуерен пакет за нуждите на туристическите компании от Българския туристически бранш. Статията разглежда подхода за внедряване на информационна система в симбиоза от знания и опит на специалисти в областта на туризма, информационните технологии, счетоводството и икономиката. Направен е кратък преглед на прилагането на комплекс "EJ System", разработен от фирма "Prilsys", както и неговата функционалност, този софтуерен комплексът е проектиран в съответствие с нуждите на малките и средни предприятия в туризма и за информационни и управленческите нуждите на своите бизнес процеси в част на максимална ефективност и ергонометрии. В момента въпросното софтуер се прилага по 250 туристически компании в България с численост на персонала над 10 000 души, а поръчките за продажба се отчитат от страните от югоизточна Европа и Австрия.

7.21. КРАТКОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ПРИСТИГАНИЯ В ОТДЕЛНИТЕ СЕКТОРИ НА БЪЛГАРСКАТА ТУРИСТИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ

През последните десет години българската туристическа индустрия достигна етап на истинско сондиране, последвано от негативните последици от световната финансово-икономическа криза. Колебанията на туристическия пазар в резултат на икономическата криза изненадаха голяма част от българската туристическа индустрия и инвеститорите, които прекалено оптимистично очакваха положителното и устойчиво развитие на сектора. Разочарованите очаквания обаче биха могли да бъдат избегнати, ако имаше тревожни и сравнително правилни прогнози за това, което щеше да се случи.

В настоящата работа се фокусира върху възможностите, предоставяни от някои методи за прогнозиране за краткосрочно прогнозиране на туристически посещения пътниците в отделните сектори на българската туристическа индустрия, като например културен туризъм и балнеолечебен, спа и уелнес туризъм. Той също така се занимава с методологията, която трябва да се използва, за да се направи прогнозирането в тези сектори на туризма по-точно и по-точно и резултатите да бъдат по-разбираеми за ръководството на туристическите компании. Представени и са специално разработени модели за оценка на тегло (сегментных) коефициентите, необходими за определяне на размера на сектори на културния туризъм и балнео -, спа-и уелнес-туризъм във временни редиците на наличните данни и прогнозни стойности. Основните методи за краткосрочно прогнозиране, които се прилагат, включват (i) оценка на тенденцията; (it) експоненциална изглаждане на свободните отделни случаи в зависимост от стойността на константата на изглаждане; и (Hi) експоненциална изглаждане с помощта на стойности на тренда като "последната прогноза ". За да се проверят представените в статията методи за прогнозиране, базирани на данни от 1964 г., бяха изградени времеви редове и прогнози за минали периоди.

7.22. ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПРИХОДИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ТУРИЗЪМ ЧРЕЗ МЕТОДА ARIMA И УНИВАРИАТИВНИ МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗИРАНЕ

През последните осемнадесет години българската туристическа индустрия достигна етап на бурен ръст, последван от отрицателното въздействие на световната финансова и икономическа криза в съчетание с руско-украинския конфликт от 2014 г. насам, както и последиците от войната в Сирия и Ирак и последвалото влошаване на руско-турските бизнес отношения. През 2015 г. България отбеляза общо увеличение на общия брой туристически пристягания, но стойностите на показателите "броят на чуждестранните посетители с цел почивка и почивка" (най-старият в страната) и обемът на от туризъм (в евро) бяха намалени с около 5%.

Колебанията на международните туристически пазари, осигуряващи туристи в България, които се почувстваха като обезпокоително следствие от икономическата криза, все още предизвикват колебания в инвестиционните решения на значителна част от инвеститорите в българската туристическа индустрия (банки, инвестиционни фондове и Холдингови дружества). Освен това значителното намаляване на броя на руските и украинските туристи през 2014 г. доведе до 30-50% заетост в българските черноморски хотели. Последвалите три години и особено 2016 и 2017 г. се характеризираха с пренасочване на значителни вълни от руски и германски туристи от Турция към всички останали страни от средиземноморския басейн, включително и България. Тези колебания и особено твърде оптимистичните очаквания въз основа на резултатите от последните две години поставят основателния въпрос осигуряването на и убедителни и сравнително дългосрочни прогнози за това какво ще се случи през следващите 10 до 15 години по отношение на приходите на българския туризъм.

7.23 СИСТЕМАТА ECVET КАТО ВЪЗМОЖНОСТ ЗА РАЗШИРЯВАНЕ НА ПАЗАРНОТО ВЛИЯНИЕ НА УНИВЕРСИТЕТИТЕ

Европейската квалификационна рамка (EQF) - необходимата отправна точка, както на Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение или т.нар. ECVET система, така и на Европейската система за трансфер на кредити във висшето образование. Университетите в Европейския съюз още през 90-те години на XX век, включително и българските, са привели своите учебни планове и учебни програми в съответствие с изискванията на E CIS системата, В някои от страните кандидат членки като Турция, този процес също отдавна е завършил, А в други страни, които са подписали Европейската културна конвенция и са част от Европейското пространство на висшето образование и европейското научно пространство този процес е стартирал едва наскоро (преди 1 - 2 години). Или с други думи, системата ECTS е добре позната и представлява работещ инструмент сред европейските университети, Същото обаче не може да се каже за системата ECVET. Поради факта, че тя се отнася за сферата на професионалното обучение и образование, че не е императивно наложена в рамките на страните членки на ЕС и все още в процес на разработване и прилагане по отношение на националните образователни стандарти на отделните страни членки, включително и България, то сред широките академични среди е налице непознаване и неразбиране.

За преодоляване на това непознаване и неразбиране е необходимо да се приложи подход - в случая матрицата Ве-TWiN, който да привлече вниманието на същите тези ръководства по отношение на възможностите на системата ECVET за решаване на поне

част от един изключително важен проблем на българските, а и на все по-вече европейски университети - липсата на достатъчно студенти поради ниската раждаемост и силния конкурентен натиск от страна както на други университети

Взаимодействието на системата ECVET и системата ECST може да осъществи един полесен преход на обучаващите се в професионалните средни училища и центровете за професионално обучение и оттук да направи българските университети, както и останалите университети в страните членки на ЕС, много по-атрактивни. Същевременно това взаимодействие ще доведе и до избягване в ненужното дублиране на обучението в системата на професионалното образование и обучение с обучението в системата на висшето образование.

7.23. ВАЛИДИРАНЕ НА ПРИДОБИТОТО ЧРЕЗ ОПИТА ВЪВ ФРАНЦИЯ

Настоящата публикация цели да предостави методологията на валидирането на придобитото чрез опита във Франция в контекста и изискванията на Европейската квалификационна рамка (EQF) и Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение или т.нар. ECVET система. Представената методология е разкрита и описана с оглед на нейното конкретно приложение по отношение на създадена нова професия за професионално образование и обучение в рамките на Проект „ТЕРМ - Създаване на европейска сертификация за професията термален агент“, проект номер 134098-LLP-2007-BG-LMP, Договор №2007-1965, финансиран по Програма „Леонардо да Винчи“ на Европейския съюз. В случая представеното валидиране на придобитото чрез опита е ограничено единствено и само до Франция и не касае останалите две ключови страни партньори в първоначалния проект „ТЕРМ“, тъй като целта е да се представи преди всичко реално работещата практика на една страна членка на ЕС.

Отбелязано е също така, че въз основа именно на постигнатата добра оценка на резултатите по първоначалния проект „ТЕРМ“, чрез последващия го проект за трансфер на иновации - Проект „ТЕРМ 2“ (Проект №20 J2-I-PTI-LEO05- 71250) се цели създадената нова сертификационна система, т.е. нова професия за обучение и образование на работещите изпълнители на термални процедури, да бъде трансфериране успешно в Португалия и Турция, като част от успешната реализация на този трансфер се очаква да бъде, разбира се, и валидирането на придобитото чрез професионалния опит.

7.25. ПРОГНОЗИРАНЕ ЗА НУЖДИТЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКОТО В СЕЛСКИЯ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ

Резюме: Първият годишен статистически отчет за индикатор " брой чуждестранни туристи с туристическо и празнични цели "в България са регистрирани през 1964 г., и този процес продължава и в момента, като от самото този показател, така и в състава на по-общ индикатор " брой чуждестранни туристи". и стажант! влияние. Такава временна редица ви позволява да се търсят и прилагат едномерен метод за прогнозиране на пазарната ситуация на България като домакин на туристическия пазар в тази статия се предлагат методи на експоненциалното изглаждане / а именно метода на линейно изглаждане на Холт като възможно решение и се разглежда неговото приложение като

стъпка по стъпка технологията за предсказване на отделните сектори на туристическата индустрия. Представени са и заключения за предимствата и недостатъците на използването на тази технология.

20.1 ИНОВАЦИИ И ИНОВАЦИОННО МИСЛЕНЕ В ТУРИЗМА

Един от фундаменталните принципи на естествения отбор, формулирани от Чарлз Дарвин гласи, че в природата не оцелява нито най-големият, нито най-силният и най-бързият, а най-адаптивният в биологично отношение вид. Нещо повече, еволюционен скок напред в своето развитие са способни да направят само онези биологични видове, които могат в максимална степен да отговорят на предизвикателствата на заобикалящата ги среда. Ако този принцип бъде пренесен от света на биологията в света на бизнеса, то веднага става ясно, че адаптивността представлява несъмнено ключов фактор, ключова способност за оцеляване както на фирмите, така и на отделните сектори и националните икономики като цяло. Съвременната фирмена адаптивност, включително и в сферата на туризма обаче е немислима без наличието на нестандартно, иновативно мислене от страна на мениджърите и без реализирането на иновации във всичките им възможни форми – нови туристически продукти, нови технологии, нови начини на организация, нови начини на взаимодействие с пазарите и т.н. Реализирането на успешни иновации е именно еволюционният скок, който определени туристически фирми са способни да направят и по този начин продуктите им да бъдат възприети като разпознаваеми, привлекателни и модерни от страна на туристите.

Фактът, че туризмът никога не е бил смятан за високо-технологичен отрасъл и че не разполага с изключително богат иновационен опит, не трябва да плаши. Предизвикателствата, които пораждаат иновационните процеси могат да намерят адекватна управленска реакция.

Настоящият учебник е предназначен за студентите от специалност “Туризм” на Стопанския факултет на Югозападния университет “Неофит Рилски”, Благоевград, изучаващи дисциплината „Иновации в туризма”. Той би представлявал интерес и за специалистите от туристическата индустрия, занимаващи се с проблематиката на иновациите и иновационно творческо мислене.

20.2 КОНЮНКТУРА НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ПАЗАРИ (В съавторство)

Българската туристическа индустрия винаги е била един от най-отворените към външния свят сектори на българската икономика. И това е било отличителна черта на българския туристически сектор, както в годините до втората световна война, така и в периода на годините на централизирана планова икономика и съветска икономическа доминация. Нещо повече, преходът към пазарна икономика на България след 1989 г. доведе до една истинска турбулентност в развитието на туризма в страната, която има основания не само в предизвиканите от същия този преход икономически промени, но и в редица външни въздействия от страна на най-важните емитивни в туристическо отношение пазари. След истинския бум постигнат до началото на глобалната финансова и икономическа риза през 2008 г., българският туризъм, следвайки

влиятието на външните и вътрешни конюнктурни фактори и подчинявайки се на обективното си циклично развитие, успя отново да се докаже като един от най-жизнените отрасли на националната икономика.

Същевременно от началото на третото хилядолетие туристическите пазари по света се променят, както по отношение на съставлящите ги потребители, така и по отношение на географските им аспекти - нови потребности, нови навици, нови генериращи туристически потоци региони, нови дестинации. Потребителите все повече открито заявяват нарастващото търсене на туристически преживявания, респективно на туристически продукти, които са “уникални” или “различни от всички останали” при това на фона на една постоянно увеличаваща се конкуренция както между отделните дестинации, така и между отделните туристически фирми. Засилва се все повече желанието на туриста не просто да види, а да съпреживее една друга култура, която притежава различен профил от неговата собствена. Същевременно у туристите е налице една все по-голямата загриженост за ефекта върху и последиците от измененията в околната среда. Своето въздействие тук оказва и процесът на глобализация във всичките си измерения (позитивни и негативни) като например – постоянно нарастващата мобилност на такива производствени фактори като капиталите, знанията и човешките ресурси и вездесъщото приложение на информационните и комуникационни технологии. Причината за появата на нови туристически пазари и за изчезването на такива, за които се считало, че ще бъдат стабилни в дългосрочен аспект се дължи, както на вече споменатите фактори, така и на все по-честите прояви на международния тероризъм, на изострянето в световен мащаб на чувството на несигурност. И ако само допреди десетилетие за осигуряването на безопасност на туристите по време пътуването им до и на престоя им в дадената дестинация се разчиташе на спазването на определен набор от правила и норми и на взаимодействието между различните служби и органи за сигурност в отделните страни, то понастоящем затова ще е необходимо да се управляват межкултурните взаимодействия, както по оста туристи – местно население, така и по оста на традиционните жители и новонастанилите се в дадена дестинация мигрантски общности. Познаването на цялата тази съвкупност от процеси и конкретното им въздействие спрямо даден, конкретен пазар на туристически продукти е основната цел на конюнктурата като икономическа дисциплина и конюнктурните изследвания по отношение на туристическата индустрия.

Основна задача на настоящия учебник е да се предоставят знания за специфичните особености на конюнктурата в туристическата индустрия, както и умения за използване на методите за нейното изследване и оценка в оперативен, краткосрочен и дългосрочен план.

Настоящият учебник е предназначен за студентите от специалност “Туризм” на Стопанския факултет на Югозападния университет “Неофит Рилски”, Благоевград. Същевременно той би представлявал интерес и за специалистите от туристическата индустрия, които са изправени пред необходимостта да вземат решения в условията на изострен конкурентен натиск на национално, регионално и международно равнище при навлизането им на нови пазари и/или при отстояването на вече заети пазарни позиции.

List of abstracts of the publications of Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov in English on the competition for the academic position of "Professor" within professional field 3.9 Tourism (Conjuncture of the tourism industry (Forecasting of the tourist markets by exponential smoothing))

6.1. LONG-TERM FORECASTING OF THE SPA AND WELLNESS SUBSECTOR OF THE BULGARIAN TOURISM INDUSTRY

In the past twelve years Bulgaria has managed to capitalize on the good results achieved in certain subsectors of its tourism industry, such as the spa and wellness industry. The fluctuations in the international tourism markets due to the world economic crisis, however, still provoke hesitations for the investors in the Bulgarian tourism industry. This uncertainty and the fear of possible negative outcomes in Bulgaria's spa and wellness tourism could be diminished if there are comparatively true long-term forecasts for what is to happen in the coming 10 or 12 years.

The present paper regards the application of some forecasting methods in the spa and wellness subsector of the Bulgarian tourism industry such as linear trend forecasting and double exponential forecasting (Holt's method). A specially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the size of the sector of the spa and wellness tourism in the time series of the available data and in the forecast values is presented. A time series and past period predictions have been constructed based on statistical records since 1964 in order to test the forecasting methods presented in the paper and to produce forecasts up to the year 2022.

6.2. LONG-RUN FORECASTING OF THE NUMBER OF THE ECOTOURISM ARRIVALS IN THE MUNICIPALITY OF STAMBOLOVO, BULGARIA

Most of the Bulgarian rural municipalities need to back up their investment decisions in tourism infrastructure by preliminary analysis and forecasts. The present paper regards several major problems in the application of exponential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting for the needs of the mountainous municipality of Stambolovo, Bulgaria, such as: (i) the problem of determining the time series pattern; or the so-called "forecast profile"; (ii) the selection of a suitable forecasting method; (iii) Calculating of short-run and long-run forecasts; and (iv) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts. A specially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the size of the rural tourism and ecotourism sectors of this very same municipality, located near Bulgaria's border with Greece and Turkey, is being presented.

6.3. EXPONENTIAL FORECASTING OF THE MONTHLY VOLUME OF THE TOURISM RECEIPTS IN BULGARIA

In Compliance with the annual Act for the State Budget, the Bulgarian Ministry of Finance usually makes twice a year an internal budget restructuring in the budgets of the separate Ministries and State Agencies of the Bulgarian State. What is intriguing in this internal budget restructuring is that it is usually done in the months when the tourism receipts in the

form of Value Added Tax turnovers are usually accumulated by the Bulgarian the tax administration. The need of proper forecasts that could eventually justify or reject such a hidden harvesting policy has never been examined and put to the public attention. The present paper regards several major problems in the application of the exponential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting of the monthly volume of the tourism receipts in Bulgaria. These problems include: (i) the problem of determining the time series pattern; or the so-called “forecast profile”; (ii) the selection of a suitable forecasting method; (iii) Calculating of shortrun and long-run forecasts; (iv) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts. As a result the Holt-Winters method is applied with the conclusion that the produced forecasts could trigger a process a more financially autonomous national tourism administration that will allow a greater part of the collected tax revenues for the tourism sector to be returned into the tourism industry in a form of public investments through this very same more autonomous national tourism administration.

6.4 INCREASING ATTRACTIVENESS AND IMAGE RECOGNITION OF BULGARIA AS A TOURISM DESTINATION

The concept of tourism destination attractiveness does not constitute a new topic in the scientific literature in the field of tourism. On the contrary, attention has been brought towards it since last century’s 60 years. For a relatively long period, however, the existing studies show out that they not only did not lead to the creation of a single platform for evaluation, but rather have resulted in a fragmentation of the researchers’ opinions. At present, numerous authors have been trying to identify the destination’s attractiveness and factors influencing tourists’ decision-making process to assess a given area as a desirable vacation spot. The attractiveness of the area does not only depend on the characteristics of its corresponding site and the local population, but also from tourist cognitive image perception of the destination. The present paper comprises the results from two separate studies conducted in parallel from 2011 to 2014 and it aims to outline the various factors that could influence the process of increasing of attractiveness and image recognition of Bulgaria as a tourism destination. For this purpose, a multifactorial analysis of the whole tourism destination of Bulgaria was applied alongside with a cultural profiling of an almost iconic and landmark micro destination for cultural tourism such as the town of Plovdiv (or the ancient Phillipopolis found by the king Phillip the Second, the father of Alexander the Great).

6.5. FORECASTING OF THE VOLUME OF THE SPA AND WELLNESS TOURISM RECEIPTS IN THE SOUTH-WEST BULGARIA

The present paper regards the application of some forecasting methods in regards to the SPA and Wellness tourism in South-West Bulgaria such as: the linear trend forecasting, the double exponential forecasting (the Holt’s method), the ARIMA method, the naïve method and the indexed naïve method. Specially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the size of the sector of the SPA and Wellness tourism in the time series of the available data and in the forecast values is being presented. Future and past predictions have been achieved based on statistical records of a time series of 18-year periods. The present paper regards also several major problems in the application of the univariate forecasting

methods for the purpose of the long-run forecasting of the volume of the tourism receives and especially the ones in the sub-sector of the SPA and Wellness tourism in SouthWest Bulgaria. These problems include as: (i) the problem of finding of a suitable general indicator; (ii) Determining the time series pattern, or the so-called “forecast profile” and selecting and using of suitable forecasting techniques; (iii) Calculating of short-run and long-run forecasts; (iv) comparing of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts; (v) Estimating the size of the SPA and Wellness tourism in South-West Bulgaria in certain terms, so that the forecast(s) of the above-mentioned general indicator could be particularized especially for regarded sub-sector and region. The results from the different forecasting methods and techniques are being presented and conclusions are drawn on the reliability of the achieved forecasts.

6.6 BULGARIAN TOURISM AND THE PROBLEM OF POVERTY ALLEVIATION IN BULGARIA

The present research paper summarizes the results from a broader research on the topic "Bulgarian tourism and the problem of poverty in Bulgaria" commissioned by the German Foundation "Fridrich Ebert", Sofia Bureau in 2014. Here, a more detailed literature review has been added to the one of the original research with the aim to follow the scientific discussion on this issue in the Bulgarian society for more than a century and to step on the more recent publications existing worldwide. The study examines the question about the ability of Bulgarian tourism to solve the problems with the widespread poverty in Bulgaria in the context of the two main issues such as: (i) the degree of association (in terms of Pearson's Product-moment coefficients) of the Bulgarian tourism with the economic performance of the EU tourism emitting economies, and whether this association in particular contributes for "transmission of poverty", and (ii) what will be the estimated volume of the average month salary of the employees on labor contracts in Bulgarian tourism for the next ten years by the Holt-Winters exponential smoothing method. These two sub-questions, these two issues, have been chosen deliberately as the usual excuse of the representatives of the Bulgarian tourism industry for the much weaker results in comparison to the neighboring competing countries is that the tourists who come usually to Bulgaria from Western Europe are poorer. Another reason for the above posed questions is the contentiously repeated in the Bulgarian society "mantra" that the tourism sector in the country will grow on its own without any need of government support and direction and it will lead to a steady increase in the disposable incomes of the employed personnel. Although this claim might have appeared true for the end of the 1990s, the monthly level of salaries in tourism lags significantly behind many other service sectors in Bulgaria.

7.1. MEASURING OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY RISKS IN TOURISM COMPANIES

The present paper focuses on a particular methodology for measuring the occupational health and safety risks in tourism companies by numerical risk coefficients. The methodology is based on the achievements of several US and international research and innovation development programs, such as: “SSP”, “ISSP”, “F/A-18” and “AFMC”. Under this methodology, the occupational health and safety risks are regarded as a function of three variable factors: the

likelihood of occurrence of a negative, risk event; the consequences from the realization of this very same risk event and the immediacy of occurrence of the risk event in respect of time. The values of each of these three variables are being measured by the help of score card estimation tables and are being presented as per a zero-referent scale of 1 to 10 or of 1 to 100. Thus a final estimation of the value of a certain occupational health and safety risk can be achieved. The advantages and the opportunities for improving of this methodology on an enterprise level are reviewed as well. The main advantage which is pointed out is that the methodology could be used even by inexperienced tourism company which has small or small or no past record of health and safety risk measurement.

In the addition to the risk measurement and quantification methodology, a set of criteria for acceptance of the occupational health and safety risks are also presented. This includes: the usage of risk matrixes, the “f-N” curves and the “ALARP” principle.

7.2. LONG-RUN FORECASTING OF ECOTOURISM RECEIPTS FOR THE NEEDS OF THE BULGARIAN MUNICIPALITIES

Most of the Bulgarian rural and mountainous municipalities need to back up their investment decision in tourism infrastructure by preliminary analysis and forecasts. The present paper regards a specific set of some major problems in the application of exponential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting of the ecotourism receipts (ecotourism revenues) for the needs of the mountainous municipality of Stambolovo, Bulgaria, located near to the border with Greece and Turkey. This specific set of problems comprises: (i) the problem of determining the time series pattern; or the so-called “forecast profile”; (ii) the selection of a suitable forecasting method; (iii) calculating of short-run and long-run forecasts; and (iv) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts. A specially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the size of the rural tourism and ecotourism sectors of this very same municipality is being presented.

7.3. BULGARIAN TOURISM AND THE PROBLEM OF POVERTY IN BULGARIA?

The current research is a summary of a broader study on "Bulgarian tourism and the problem of poverty in Bulgaria" prepared for and published by the Friedrich Ebert Foundation in Bulgaria in 2014 „ The study examines the ability of Bulgarian tourism to solve the problem of raging poverty in Bulgaria in the context of two main sub-issues, namely: (d) the degree of connectivity of Bulgarian tourism with the state of the economy of the European Union member countries that represent tourist markets that are primitive in relation to Bulgaria, and does this relationship, in particular, contribute to "bringing poverty"? and (and) what is the projected amount of the average monthly salary of employees for employment and service relations in Bulgarian tourism for ten years ahead in the future.

7.4 ECONOMIC EFFECTS OF THE MEMBERSHIP OF THE REPUBLIC OF BULGARIA IN THE EUROPEAN UNION

This article discusses issues related to the overall effect of Bulgaria's accession to and membership in the European Union. The authors analyse the influence as a positive one since it has provided the opportunity for the Bulgarian nation and economy to be involved in a complex economic and legal system regulations as well as an adjustment mechanism. The price for this was paid at every level of the Bulgarian society — the closing of ineffective enterprises, business and public institutions, the loss of jobs and the adjustment of the workforce to unfavourable labour market conditions.

7.5. HUMAN AND FINANCIAL RESOURCES ENSURING SCIENTIFIC POLICY

The issue of defining national policy in science very often overlaps with the issue of defining one or another budget policy in the field of science. This issue exists both in the USA and the European Union on its over-national level and in its member, countries including Bulgaria. And among these two issues or more precisely, among these two policies, a substantial difference exists. A try to reveal this very same difference was made in the present paper. Two more aspects of the discussion on the defining of the national science policy has also been presented: (i) the narrowing of the goals of the national science policy by defining of a limited number of scientific priorities and keeping and/or expanding the scientific capacity regarded as number scientists (on full employment) of 1000 employed persons; and (ii) the increase of the role of a business in financing of scientific researches in countries like Bulgaria; an achievable task or a socially comfortable political argument of an unclear future.

7.6. BUILDING UP OF A KNOWLEDGE REPOSITORY OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY ECONOMICS – PRESENTATION OF THE “ROWER” PROJECT’S ACHIEVEMENTS

The project named "Building a knowledge Repository for Occupational Well-being Economics Research", also known as the “ROWER” Project under its acronym is financed under the EU 7th Framework Programme for scientific research and aims to settle the fundamental basis that will enhance research on Occupational Health and Safety (OHS) Economics, which will allow for the development of policies regarding this issue. This goal is to be achieved through a Coordination Action which has already brought and will continue to bring together the leading OHS Economists in Europe. Their knowledge is envisaged to be gathered through literature reviews, meetings and conferences and made available to the community through a dynamic on-line repository which will contain OHS Economics issues and will allow for discussion and communication of principles, case studies and handy management (accounting) tools. Two specialised Working Group (WinG) meetings focusing on OHS Macroeconomics and OHS Microeconomics, respectively and two conferences on OHS Economics have been scheduled to attract new contributions in order to assess the impact of changing conditions of economy and labour on OHS1. In the course of the implementation of the Project, the two specialized Working Group (WinG) meeting, the first one held in Amsterdam, Netherlands (September 17-18, 2009) and the second one, held in Sandanski (April 15-16, 2010), Bulgaria, as well as the first ROWER conference, held in Izmir, Turkey (April 23-25, 2009) succeeded to attract more than 80 leading OSH scientists from across Europe and North America. The online OSH economics repository, envisaged under the ROWER Project, has also been taking shape and

can certainly be successfully accomplished by the end of the life of the Project with the help of all the active visitors and participants in the ROWER Project web site (http://www.rower_eu.eu) and its forum part.

7.7. THE PUBLIC SCIENTIFIC EVENTS ORGANIZED UNDER THE “ROWER” PROJECT FINANCED UNDER THE EU 7TH FRAMEWORK PROGRAMME FOR SCIENTIFIC RESEARCH

The aim of the present paper is to present the public scientific events organized under the project named "Building a knowledge Repository for Occupational Well-being Economics Research", also known as the “ROWER” Project and financed under the EU 7th Framework Programme for scientific research. The project aims to settle the fundamental basis that will enhance research on Occupational Health and Safety (OHS) Economics, which will allow for the development of policies regarding this issue. A significant part of the efforts for the achieving of this goal are the envisaged and already carried out public scientific events: two international scientific conferences and two specialized working group meetings. The two specialized Working Group (WinG) meetings were held in Netherlands (Amsterdam, September 17-18, 2009) and Bulgaria (Sandanski, April 15-16, 2010), while the two ROWER conferences took place in Turkey (Izmir, April 23-25, 2009) and Romania (Sinaia, April 28-30, 2011). All these four scientific events succeeded to attract more than 100 leading OSH scientists from across Europe and North America, as well as representatives of the occupational health and safety authorities on both European and national level. Thus, these events succeeded to overcome their pure scientific nature and achieved an active stakeholders' involvement and participation.

7.8 LONG-RUN MARKET SITUATION FORECASTING IN TOURISM

In the recent ten years the Bulgarian tourism industry has reached a stage of a bubbling increase, which was followed by the negative impact of the world financial and economic crisis.

The fluctuations of the tourism markets, which were felt as an aftermath of the economic crisis, took in surprise a significant part of the representatives of the Bulgarian tourism industry, the big investors (banks, investment funds, and holding companies), as well as the entrepreneurs themselves. All of them had overoptimistically expected a positive and stable development of this sector of the economy.

The failed and disappointed expectations, however, could have been avoided if alarming and comparatively true long-run forecasts were presented for what was to happen. And this refers also to some separate sub-sectors of the Bulgarian tourism, such as the cultural, tourism, the spa and wellness tourism and the rural tourism.

The present paper regards the application of some forecasting methods for the purpose of the long-run forecasting of the market situation development of the Bulgarian tourism industry such as the linear trend forecasting and the double exponential forecasting (the Holt's method).

7.9. APPLYING EXPONENTIAL SMOOTHING TO FORECAST THE NUMBER OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS IN BULGARIA

The statistical recording of occupational accidents in Bulgaria has a history of almost a century. The first annual statistical data were recorded 1922 and the annual statistical surveys were published in joint editions at every four or five years up to 1988. The only exception took place within the period 1948 - 1951 when there were no statistical records made due to the turbulent economic situation after the end of the World War II, the transition to a Soviet-style planned economy (the nationalization of the private industrial enterprises), the aftermaths of the Paris Treaty (stipulating the expropriation of all the German industrial property in Bulgaria in favour of the Soviet Union and the consequent having it back arrangements needed to be accepted by the Bulgarian government. Since 1989 till now, the annual statistic data have regularly been recorded in the statistical yearbooks of the Republic of Bulgaria. All these allows quite a long time series to build and thus to search for a method for the future forecasting of the occupational accidents in Bulgaria for planning and policing making purposes.

The present paper regards the application of some forecasting methods for the purpose of the short and long-run forecasting of occupational accidents in Bulgaria, as well as the circumstances that define certain variables (smoothing constants) in these methods.

7.10. NATIONAL TOURISM ADVERTISING CAMPAIGN: PROBLEMS AND POSSIBLE SOLUTIONS

The article briefly examines the problems standing in front of the Bulgarian national tourism advertising campaigns and tries to suggest respective solutions to these problems. The main problem that has been outlined is that Bulgaria lacks a recognizable image among the foreign audiences, i.e. among the international visitors and tourists. The symbols that are often considered to serve as a national emblem and authenticity marks by the Bulgarians are of little or no meaning for the international travelers. The interrelation between the emitting tourism markets in Western Europe, the overall economic situation in this part of the continent and the performance of the Bulgarian tourism industry has also been revealed. Suggestions are being made in regard to emphasizing on the strong and attractive sides of the Bulgarian tourism such as the high-quality spa and wellness industry, the opportunities of enjoying of wines which are virtually free of sulphates due to the geographical location of the country and etc. Forecast are also being provided for needs of the target setting in the Bulgarian national tourism campaigns

7.11. LONG-RUN FORECASTING OF ECOTOURISM RECEIPTS FOR THE NEEDS OF THE BULGARIAN MUNICIPALITIES

Most of the Bulgarian rural and mountainous municipalities need to back up their investment decision in tourism infrastructure by preliminary analysis and forecasts. The present paper regards a specific set of some major problems in the application of exponential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting of the ecotourism receipts (ecotourism revenues) for the needs of the mountainous municipality of Stambolovo, Bulgaria, located near to the border with Greece and Turkey. This specific set of problems comprises: (i) the problem of determining the time series pattern; or the so-called "forecast profile"; (ii) the selection of a suitable forecasting method; (iii) calculating of short-run and long-run forecasts; and (iv) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts. A specially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the

size of the rural tourism and ecotourism sectors of this very same municipality is being presented.

7.12. FORECASTING OF THE NUMBER OF PASSENGERS SERVICED AT THE SOFIA AIRPORT

The further development and a more effective usage of the biggest international airport in Bulgaria, the Sofia Airport should be connected with a more precise forecasting of the number of the passengers serviced both in annual and monthly terms. The fact that the Sofia Airport operates as a state-owned company evokes lots of political pressure for increasing the volume of the capital investments for superstructure and infrastructure improvements that to be publicly procured. The spending of public funds for these improvements, however, should be bound with the future performance results expected from the airport. The present paper tries to provide a longer in horizon forecasts than the ones used by the Sofia Airport management (usually of 1 to 3 years) for both the monthly and yearly data of the passengers serviced. Due to the different forecasting profiles of the time series of the annual and monthly data to separate forecasting methods have been applied, i.e. the Holt and the Holt-Winters exponential smoothing methods. The Holt- Winters method have applied in its both variations of multiplicative and additive seasonality. The achieved in this way forecast calculation may be used for better justification of the investment decisions of the Sofia Airport.

7.13. FORECASTING THE NUMBER OF SPORT TOURISM ARRIVALS IN SOUTHWEST BULGARIA

This paper presents an application of some forecasting methods concerning sport tourism arrivals in Southwest Bulgaria: linear trend forecasting, double exponential forecasting (Holt's method), triple exponential forecasting (the Holt-Winters Method), and the ARIMA method. A specially designed model for estimating the weight coefficient needed for determining the size of the sport tourism's sector in the time series of the available data and in the forecast values is presented. In order to test the forecasting methods and produce forecasts up to the year 2030, a time series and past period predictions have been constructed based on statistical records since 1964. Several major problems in the application of the exponential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting and the needs of the sport tourism subsector of Bulgaria tourism industry are addressed. These problems include (a) finding a suitable general indicator, (b) calculating short-term and long-term forecasts, (c) comparing the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts, (d) estimating the size of the sport tourism in Southwest Bulgaria in certain terms so that the forecast(s) of the above-mentioned general indicator could be particularized especially for examined sub-sector and region. The results from the different forecasting methods and techniques are presented and conclusions are drawn regarding the reliability of the forecasts.

7.14. LONG-RUN FORECASTING OF THE SPA AND WELLNESS TOURISM DEVELOPMENT IN BULGARIA

The present paper regards the application of some forecasting methods in the spa and wellness sub-sector of the Bulgarian tourism industry such as: the linear trend forecasting, the double

exponential forecasting (the Holt's method), the triple exponential forecasting (the Holt-Winters Method) and the ARIMA method. Specially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the size of the sector of the spa and wellness tourism in the time series of the available data and in the forecast values is being presented. A time series and past period predictions have been constructed based on statistical records since 1964 in order to test the forecasting methods presented in the paper and to produce forecasts up to the year 2030.

The present paper regards also several major problems in the application of the exponential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting for the needs of the spa and wellness subsector of the tourism industry in Bulgaria. These problems include as: (i) the problem of finding of a suitable general indicator; (ii) Calculating of short-run and long-run forecasts; (iii) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts; and (iv) estimating the size of the spa and wellness sector in Bulgaria in certain terms, so that the forecast of the above-mentioned general indicator could be particularized especially for the needs of this industry. The results from the different forecasting methods and techniques are being presented and conclusions are drawn on the reliability of the achieved forecasts.

7.15. THE PROJECT "LOCAL PRODUCTS FESTIVALS AND TOURISM DEVELOPMENT IN CROSS-BORDER COOPERATION GREECE-BULGARIA" (THE LOFT PROJECT) FUNDED UNDER THE EUROPEAN COOPERATION PROGRAMME "GREECE - BULGARIA 2007 - 2013"

The project named "Local products Festivals and Tourism development in cross-border cooperation Greece-Bulgaria" [The LOFT Project), funded under the European Cooperation Territorial Programme "Greece - Bulgaria 2007 - 2013", aims at: (i) promoting and reinforcing local cultural events, directly linked to local production, by building on synergies between existing local festivals and implementing a set of actions to form & sustain a network of festivals organisers; (ii) further promoting local/ traditional products. In this respect, the project examines ways to protect and promote traditional products and production through a road show travelling in the local festivals of the region and through joint activities including a contest on local festivals and products. The LOFT Project envisages also to provide an Interactive web-GIS tool (a web-based map) of the fairs and festival in the in the Programme eligible area.

The current achievements of the LOFT project include the elaboration of three major deliverables: (i) a Study on the Cultural & Historical Value of Local Products; (ii) a preparatory report for the Map of the Local Fairs / Festivals on Local Products; (iii) Master Plan for Cross-Border Collaboration & Development.

7.16. ASSOCIATION OF THE BULGARIAN TOURISM INDUSTRY WITH THE ECONOMIC PERFORMANCE OF SOME EU TOURISM EMITTING ECONOMIES

The tourism industry of Bulgaria has always been considered one of the most open sectors of its economy. This was a characteristic feature of the Bulgarian tourism sector even in the years of the centralised planned economy and Soviet economic dominance. A considerable part of

the tourism consumers in Bulgaria have always originated from Western European countries and from the low-price market segments of these countries in particular. The openness of Bulgarian tourism has made it especially vulnerable to fluctuations in consumers' disposable income and thus to the overall economic performance of Western European countries that are now members of the European Union. The exact association of the Bulgarian tourism industry with the economic performance of EU tourist emitting economies - those considered important to the Bulgarian tourism receiving market — has never been measured. The present paper attempts to measure the strength of this association with the help of scatter diagrams and Pearson product-moment correlation coefficients.

7.17. FORECASTING THE NUMBER OF PASSENGERS SERVICED AT THE BULGARIAN RAILWAY STATIONS

The railway transport in Bulgaria is controlled and coordinated by the Railway Administration Executive Agency. This transport and its infrastructure are put under serious pressure in connection with its membership in the European Union. The problem of forecasting in the new strategic documents is crucial to the formation of proper innovation infrastructure policy for the future development of the tourism in the country. This paper is aimed at presenting the lack of real forecasting in many of the strategic documents adopted for the development of the railway transport in Bulgaria (i.e. the REGULATION No 1335/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2008 amending Regulation No 881/2004 establishing a European Railway Agency (Agency Regulation), COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION No 402/2013 of 30 April 2013 on the common safety method for risk evaluation and assessment and repealing Regulation No 352/2009, COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2015/10 of 6 January 2015 on criteria for applicants for rail infrastructure capacity and repealing Implementing Regulation (EU) No 870/2014, many directives and decisions concerning the railway transport). There are also many International Bilateral Rail Cross-border Agreements. The paper provides a practical example for the use of the double exponential smoothing in the presence of a linear trend and the lack of cyclicity on the number of tourism arrivals at Bulgarian railway stations.

7.18. LONG-RUN FORECASTING OF THE NUMBER OF INTERNATIONAL TOURISM ARRIVALS IN BULGARIA

The results of the present paper were also presented on the 3rd Olympus International Conference on Supply Chains, held in Athens, Greece, 8-7 November 2015. It regards the application of some forecasting methods in the Bulgarian tourism industry such is the linear trend forecasting, the double exponential forecasting (the Holt's method), the triple exponential forecasting (the Holt-Winters Method) and the ARIMA method, 'especially designed model for estimation of the weight coefficient needed for determining the size of the sector of the spa and wellness tourism in the time series of the available data in the forecast values is being presented. A time series and past period predictions have been constructed based on statistical records since 1964 in order to test the forecasting methods presented in the paper and to produce forecasts up to the year 2030. The present paper regards also several major problems in the application of the potential smoothing methods for the purpose of the long-run forecasting for

the needs of the spa and wellness subsector of the tourism industry in Bulgaria. These problems include: (i) the problem of finding of a suitable general indicator; (ii) Calculating of short-run and long-run forecasts; and (iii) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of the errors in the forecasts. The results from the different forecasting methods and techniques are being presented and conclusions are drawn on the reliability of the forecasted forecasts.

7.19. FORECASTING THE NUMBER OF TOURIST ARRIVALS IN SOUTHWEST BULGARIA

The cross border regions of Southwest Bulgaria and Northern Greece have experienced an increasing number of tourist arrivals since the accession of both Bulgaria and Romania to the European Union in 2007. The present paper examines several major problems in the application of exponential smoothing methods for the purpose of long-run forecasting needed for the implementation in Southwest Bulgaria of the LOFT Project, funded by the European territorial cooperation programme "Greece-Bulgaria 2007-2013". These problems include: (i) the problem of determining the time series pattern or "forecast profile"; (ii) the selection of a suitable forecasting method; (iii) calculating short-run and long-run forecasts; (iv) the comparison of the results of the forecast techniques on the basis of errors in the forecasts; and (v) estimating the size of Southwest Bulgaria in definite terms, so that the forecast(s) of the above-mentioned general indicator can be tailored especially for the needs of this region. As a result, the Holt-Winters method is applied, with an account of the possible economic cycles inherent in the time series examined.

7.20. BUILDING UP OF A DYNAMIC BUSINESS PROCESSES MODELLING SOFTWARE FOR THE COMPANIES IN THE BULGARIAN TOURISM INDUSTRY - A CASE STUDY ON THE "EJ SYSTEM" SOFTWARE PACKAGE

Having a long history and tradition since 1970s, the Bulgarian IT sector is currently experiencing a booming development that has a multiplying positive effect on the other sectors of the Bulgarian economy such as the tourism industry. This booming development has a positive effect not only in terms of imported and triggered out innovations in all the other sectors of the economy, but it also provides possibilities for an improved and increased overall control of all the main business process at company level, as well as opportunities for improving the management decision-making and decision-taking processes in real time.

The present paper aims at revealing the use of the user-experience approach and the dynamic information modelling approaches for building up of a software package for the needs of the tourism companies in the Bulgarian tourism industry. The paper examines the approach to realization of an information system in symbiosis between the knowledge and experience of specialists in the fields of tourism, information technologies, accounting and economics. A brief overview of the applied software package "EJ System" developed by the "Prilsys" company and its functionalities have been made as well. This software package has been developed in accordance with the needs of small and medium-sized enterprises in tourism and with the information and management needs of their business processes in regards to maximum effectiveness and ergonomics. At present, the regarded software has been applied in more than

250 tourism companies in Bulgaria of more than 10000 employees and sale orders have been recorded from the countries in South-East Europe and Austria.

7.21. SHORT-RUN FORECASTING OF TOURISM ARRIVALS IN SEPARATE SECTORS OF BULGARIAN TOURISM INDUSTRY

In the past ten years the Bulgarian tourism industry reached a stage a true bubbling which was followed by the negative impact of the world financial and economic crisis. The tourism market fluctuations which were experienced as an aftermath of the economic crisis took at a surprise a significant part of the Bulgarian tourism industry and the investors who had overoptimistically expected a positive and steady development of the sector. The disappointed expectations, however, could have been avoided if alarming and relatively correct forecasts of what was going to happen were available.

The present papers focus on the opportunities provided by some forecasting techniques for the short-run forecasting of the tourism arrivals in separate sectors of the Bulgarian tourism industry such as the cultural tourism and the balneo, spa and wellness tourism. It also regards the methodology that should be used to make the forecasting in these sectors of tourism more accurate and precise and the results more understandable by the Management of the tourism companies. Specially designed models for estimation of the weight (the segment) coefficients needed for determining the size of the sectors of cultural tourism and the balneo, spa and wellness tourism in the time series of the available data and in the forecast values are being presented as well. The main short-run forecasting techniques, which are applied, include (i) trend estimation; (ii) exponential smoothing in free separate cases depending on the value of the smoothing constant; and (iii) exponential smoothing with a use of the trend value as "past forecast". A time series and past period predictions have been constructed based on data since 1964 in order to test the forecasting methods presented in the paper.

7.22. FORECASTING THE INCOME OF BULGARIAN TOURISM USING THE ARIMA METHOD AND UNIVARIATE FORECASTING METHODS

Over the past eighteen years, the Bulgarian tourism industry has reached a stage of rapid growth, followed by the negative impact of the global financial and economic crisis combined with the Russian-Ukrainian conflict in 2014. here, as well as the consequences of the war in Syria and Iraq and the subsequent deterioration of Russian-Turkish business relations. In 2015 Bulgaria noted an overall increase in the total number of tourist seatbelts, but the values of the indicators "number of foreign visitors for recreation and recreation" (the oldest in the country) and the volume of tourism revenue (in euros) decreased by about 5%.

Fluctuations in the international tourism markets that provide tourists in Bulgaria who have felt an unsettling consequence of the economic crisis continue to cause fluctuations in investment decisions of a significant portion of investors in the Bulgarian tourism industry (banks, investment funds and holding companies). In addition, a significant reduction in the number of Russian and Ukrainian tourists in 2014 led to 30-50% employment in Bulgarian black sea hotels. The next three years, and especially 2016 and 2017 they were characterized by the redirection of significant waves of Russian and German tourists from Turkey to all other

countries of the Mediterranean basin, including Bulgaria. These fluctuations, and especially overly optimistic expectations based on the results of the last two years, raise the fundamental question of providing both convincing and relatively long-term forecasts of what will happen in the next 10-15 years in terms of Bulgarian tourism revenues.

7.23. ECVET SYSTEMS AS AN OPPORTUNITY TO EXPAND THE MARKET INFLUENCE OF UNIVERSITIES

The European qualifications framework (EQF) is a necessary starting point, like the European credit transfer system in vocational education and training, or so on. The ECVET system and the European credit transfer system for higher education. Universities in the European Union back in the 90s of the XX century, including Bulgarian ones, brought their curricula and curricula in accordance with the requirements of the EIS system. In some candidate countries, such as Turkey, this process has also ended long ago, and in other countries that signed the European cultural Convention and are part of the European higher education area and the European scientific space, this process was launched only recently (1-2 years ago). Or, in other words, the ECTS system is well known and is a working tool among European universities, but the same cannot be said for the ECVET system. Due to the fact that it belongs to the field of vocational training and education, that it is not mandatory within the EU member States and is still being developed and applied to the national educational standards of individual member countries, including Bulgaria, there is ignorance and misunderstanding among the broad academic community.

To overcome this ignorance and misunderstanding, it is necessary to apply an approach-in this case, the Be-twin matrix - to draw the attention of the same guidelines on the capabilities of the ECVET system to address at least part of the extremely important problem of Bulgarian as well as increasingly European universities-the lack of sufficient students due to low birth rates and strong competitive pressure from other universities

The interaction of the ECVET system and the ECST system can ensure an easier transition of students to vocational secondary schools and vocational training centers and, consequently, make Bulgarian universities, as well as other universities in EU member States, very attractive. At the same time, this interaction will also lead to avoiding unnecessary duplication of training in vocational education and training with higher education.

7.24. VALIDATION OF THE GAINED THROUGH EXPERIENCE IN FRANCE

This publication aims to provide a methodology for verifying the experience gained in France in the context and requirements of the European qualifications framework (EQF) and the European credit transfer system in vocational education and training, or the so-called ECVET system. The presented method was discovered and described taking into account its specific application in relation to the creation of a new profession for professional education and training in the framework Of the project "THERM - Creation of European certification for the profession of thermal agent", project number 134098-LLP-2007-RU-TV, Contract no. 2007-1965, funded by the "Leonardo da Vinci" Program of the European Union. In this case, the presented validation of the acquired experience is limited exclusively and only to France and does not

include the other two key partner countries in the initial THERM project, since the goal is to present, first of all, the actual working practices of one EU state.

It is also noted that, based on the results of the initial project "THERM", through its subsequent project transfer of innovations-project "THERM 2" (Project no. 20 J2-I-PTI-LEO05 - 71250), we have created a new certification system, i.e. it is expected that the new profession for training and education of working performers of thermal procedures will be successfully transferred to Portugal and Turkey, as part of the successful implementation of this transfer, it is expected to be, of course, a confirmation of the acquired through professional experience.

7.25. FORECASTING FOR THE NEEDS OF ENTREPRENEURSHIP IN THE RURAL TOURISM OF BULGARIA

The first annual statistical data for the indicator "number of foreign visitors with recreation and holiday aims" in Bulgaria were recorded in 1964 and this process continues in present both for this very same indicator itself and as a part of the more general indicator "number of foreign tourists" AH these allow quite a long time series to be built which has its own 'memory' and is considered to have reflected all possible externa! and interna! influences. Such a time series allows searching for and applying of a univariate method for forecasting of the market situation of Bulgaria as a receiving tourism market The present paper suggests the exponential smoothing methods/ and namely Holt's linear smoothing method as a possible solution and overviews its application as a step-by-step forecasting technology for separate sectors of the tourism industry. Conclusions on the advantages and setbacks of the application of this technology are also provided.

20.1 INNOVATION AND INNOVATIVE THINKING IN TOURISM

One of the fundamental principles of natural selection, formulated by Charles Darwin, states that neither the largest nor the strongest and fastest, but the most biologically adaptable species survives in nature. Moreover, only those species that can best meet the challenges of their environment are able to make an evolutionary leap forward in their development. If this principle is transferred from the world of biology to the world of business, it immediately becomes clear that adaptability is undoubtedly a key factor, a key ability for survival of both companies and individual sectors and national economies as a whole. However, modern corporate adaptability, including in the field of tourism, is inconceivable without the presence of non-standard, innovative thinking on the part of managers and without the implementation of innovations in all their possible forms - new tourism products, new technologies, new ways of organization, new ways of organization, interaction with markets, etc. The realization of successful innovations is precisely the evolutionary leap that certain travel companies are able to make and thus their products to be perceived as recognizable, attractive and modern by tourists.

The fact that tourism has never been considered a high-tech industry and that it does not have an extremely rich innovation experience should not frighten. The challenges posed by innovation processes can find an adequate management response.

This textbook is intended for students majoring in "Tourism" at the Faculty of Economics of the Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, studying the discipline "Innovation in Tourism". It would also be of interest to professionals in the tourism industry dealing with innovation and innovative creative thinking.

20.2 CONJUNCTURE OF THE TOURIST MARKETS (In co-authorship)

The Bulgarian tourist industry has always been one of the most open sectors of the Bulgarian economy to the outside world. And this was a distinctive feature of the Bulgarian tourism sector, both in the years before the Second World War and in the years of centralized planned economy and Soviet economic domination. Moreover, the transition to a market economy of Bulgaria after 1989 has led to a real turbulence in the development of tourism in the country, which has grounds not only in the economic changes caused by this transition, but also in a number of external influences by the most important emitting tourist markets. After the real boom achieved by the beginning of the global financial and economic crisis in 2008, Bulgarian tourism, following the influence of external and internal conjunctural factors and obeying its objective cyclical development, managed to prove itself again as one of the most vital industries of the national economy.

At the same time, since the beginning of the third millennium, the tourist markets around the world have been changing, both in terms of their constituent consumers and in terms of their geographical aspects - new needs, new habits, new regions generating tourist flows, new destinations. Consumers are increasingly openly claiming the growing demand for tourist experiences, respectively tourist products that are "unique" or "different from all others" against the background of ever-increasing competition both between individual destinations and between individual travel companies. The desire of the tourist not only to see, but to experience another culture, which has a different profile from his own, is growing. At the same time, tourists are increasingly concerned about the effect on and consequences of environmental changes. The process of globalization in all its dimensions (positive and negative) has its impact here, such as the ever-increasing mobility of such factors of production as capital, knowledge and human resources and the ubiquitous application of information and communication technologies. The reason for the emergence of new tourist markets and the disappearance of those that were considered to be stable in the long run is due to both the already mentioned factors and the increasingly frequent manifestations of international terrorism, the escalation worldwide the feeling of insecurity. And if only a decade ago to ensure the safety of tourists during their journey to and during their stay in a given destination relied on compliance with a set of rules and regulations and the interaction between the various security services and authorities in different countries, now therefore, it will be necessary to manage intercultural interactions, both along the axis of tourists - local population and along the axis of traditional residents and newly settled migrant communities in a given destination.

Knowledge of all this set of processes and their specific impact on a particular market for tourism products is the main goal of the conjuncture as an economic discipline and conjunctural research in relation to the tourism industry.

The main task of this textbook is to provide knowledge about the specific features of the situation in the tourism industry, as well as skills to use the methods for its research and evaluation in operational, short and long term.

This textbook is intended for students majoring in "Tourism" at the Faculty of Economics at Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. At the same time, it would be of interest to professionals in the tourism industry, who face the need to make decisions in the face of intensified competitive pressure at national, regional and international level when entering new markets and / or defending already occupied market positions.